

Tette egyszerű és fenséges

Az egyik első Aracs-díjas közéleti munkás, Uzon Miklós köszöntése

Mottó:

*Ha van Híd-ember, Mont Blanc-ember,
akkor ő KODDE-ember.*

Kedves Miklós!

Ez nem egy szokványos ünnepi esemény, nézd el hát, ha nem egy szokványos írással ünnepelnek.

Okos ember - mondja Jézus - sziklára építi házát. Ma pillanatnyilag kételyesnek tűnhet ez az üzenet, hiszen minket, akiket évről évre ilyen-olyan apró jogokkal ajándékozni méltóztat a nyakunkon ülő hatalom, éles helyzetekben nemigen vesznek emberszámba: ha éppen ki akarnak forgatni sziklára épített házadból, hát kiforgatnak, nem a te várad már régóta a te házad. Pillanatnyilag fennmaradásunkért azok küzdenek leghatékonyabban, akik ösvényt mernek és tudnak vágni a vadonban, a túlélés ösvényét. Szeretném ezek között dicsérni politikusainkat, de kedvem elkószál, ha tetteiken végigpásztázik. Túl sok a kompromisszumkészség bennük, lehet ugyan, hogy taktikai érzékük jó, nem csalja meg őket, hagyjuk mégis az elemzést későbbi, már letisztultabb időkre. Ünnepeljünk helyettük egy olyan embert, aki a hitét nem mocskolja kompromisszumokkal ma sem. Ünnepeljük Uzon Miklóst.

Sokan köszöntenek majd ez év augusztusában 90. életévednek betöltése alkalmából, ami ez év augusztus 28-án esedékes. Az én köszöntésem rendhagyó, többek között azért is, mivel hiányzik jó két hónap a jeles 90.-hez. Ám sietek, két jó okból: 1. első legyek a sorban, aki megszólít kedves lapod, az Aracs ol-

dalain, és 2. ki tudja, augusztusban tudom-e még a ceruzát a mai erőmmel forgatni. Személyes is a köszöntöm azért, mert a baráthoz szól, az én barátomhoz, sokak barátjához; de nem lehet annyira személyes, hogy csak neked mondjam el, mert a közéletiség, az a te személyednek szerves, elválaszthatatlan része. „Elmondom hát mindenkinek..”

Beszélgjünk arról milyen ember, egyáltalán kicsoda is Uzon Miklós. Tudom: elszántan antibolsevik, saját szavai szerint baloldali demokrata, a megalázottak, megszorítottak iránti szenvedélyes szolidaritással. Tudom: „mint minden ember, fenség, észak fok, titok, idegenség” - adysan jellemezve. Azonban semmi sem definiál jobban, mint az önéletrajzodban ez a mondatod: „a második világháború Szerbiába sodort, ahol könnyebb sebesüléssel, német fogságba estem. A niši Vöröskereszt- kaszárnyába kerülve **összegyűjtöttem a 6 000 fogolyból 80 magyart, és elindultunk haza, Vajdaság felé.**” **Összegyűjtöttem**, mondod, és ezzel mindenkinél jobban meg is határozta életed nagy álmát, tettét és élményét: az egybegyűjtés, az összefogás, az együttműködés varázslatos erejében vetett hited, amelyben éltél és dolgoztál rendületlenül egy hosszú emberi életen keresztül. Ez a hit volt ihletője annak, hogy az 1960-as évek végén ott találunk a Magyar Nyelvművelő Egyesület vezérkarában. Egy magyar kulturális egyesület vertikális szerveződését sürgetted, amivel az akkori párttitkár, Stipan Kopilović minden dühét és haragját magadra zúdította. Kidobnak az ügyvédi kamarából, de Uzon Miklós a jég hátán is tovább él és tevékenykedik. 1990-ben már alapító tagja vagy a VMDK-nak, és ugyanebben az

évben megalakítottad a Kosztolányi diáksegélyező egyesületet, amely eleinte 25, majd később több mint 300 diákot támogatott visszatértési kötelezettség nélkül. Hamarosan a nemzeti önmegtartás, a tanulóifjúsággal való tényleges törődés lelkes vezetője lettél. Az érdeklődés, a hit, a biztatás, a szeretet mindig jelen volt Uzon Miklós és munkatársai, barátaik viszonyában. Mindezeket értékelve 1998 decemberében az első Aracs-díjkiosztó rendezvényen dr. Ágoston Mihállyal együtt elsőként nektek ítélik oda az Aracs Társadalmi Szervezet rangos díját.

Nem tudhatjuk pontos számát azoknak, akik a munkásságodnak köszönhetően váltak a délvidéki vagy akár az anyaországi magyarság közéleti óriásává. Maga Uzon Miklós sem tudja, sohasem támasztott olyan igényt, hogy a KODDE által segélyezett diplomázók jelentkezzenek, akár egy képeslappal is. Néhány hónapja, Délvidék nagy felfedezettjének, Rúza Magdinak vallomása, miszerint ő is a KODDE támogatottja volt, meglepetésszerűen ért. Ekkor már átadtad helyed a fiataloknak a diáksegélyezőben, de a hírre újraéledt benned a szervező, kiharcoltad, hogy Szabadka városa ingyenes buszt biztosítson azoknak, akik Vajdaság csalóányát meg szeretnék hallgatni Kishegyesen. Magad is ott voltál a koncerten, 90 évesen.

1990 óta tagja vagy annak a bizottságnak, amelynek feladata lenne az 1944/45-ben ártatlanul kivégzett magyarok ügyét kivizsgálni. A kerékkötés itt, mint ismert, ma is folyik és dívik.

Amikor Szent Péter a földön járt, megkérdezték tőle: mi az a legfontosabb, amit megtanult Jézustól. Péter megsimogatta a szakállát: - Hát vízen járni, azt nem. De megtanultam megmosni a lábát barátaimnak! Vegyük ezt képletes beszédnek, ahogy maga a tanító is értette: mindent megtenni barátainkért. Uzon értelmezésében ez így hangzik: „Minden magyarért személyes felelősséggel tartozom”. Ez a mondat, jézusi nagyságrendben olyan önfeláldozásra ösztönöz, ami sokunk számára szinte megismételhetetlen. Emberi vonatkozásban viszont, tanulva Uzon Miklós példáján, meg kell kísérelnünk, amire Ő egyszerűen és fenségesen tanított: egybegyűjteni a magyarokat és (haza)vezetni.

A kilencvenedik születésnapjaid köszöntésünk **köszönet és jókívánság**. Köszönet mindazért, amit szűkebb és tágabb környezete kapott dr. Uzon Miklóstól.

Kedves Miklós! A nap minden szakában könnyőrgve kérem a magyarok Istenét, engedje meg, hogy sokáig dolgozhass még közöttünk. Szükségünk van Rád!